

“La premsa local és important a l’hora de generar opinió i participar en la transformació del territori”

La consellera de Presidència Meritxell Budó rep una delegació de periodistes de l’ACPC per parlar del projecte *País Viu*

El dimarts 3 de març la consellera de Presidència de la Generalitat de Catalunya Meritxell Budó va rebre una delegació de periodistes d’alguns mitjans associats a l’ACPC per parlar del *Projecte País Viu* que el Govern va engegar el passat estiu. A l’entrevista van assistir Ferran Casas (Nació Digital); Marc Basté (Diari de Sabadell); Txell Vilamalla (El 9 Nou); Daniel Gutiérrez (Setmanari de l’Ebre); Josep Maria Rué (Som Garrigues, El Cérvol); Àlex Casanovas (777 Comunica); i Josep Pérez (Comunicació ACPC).

ACPC: Expliqui’ns d’una forma senzilla en què consisteix el Projecte País Viu.

MERITXELL BUDÓ: El Projecte de País Viu consisteix en una estratègia del Govern per treballar de la mà del territori per evitar el despoblament i l’envelliment del món rural, així com la concentració de persones a les metròpolis . Volem generar una estratègia que doti de les eines necessàries a cadascun dels territoris perquè tothom pugui desenvolupar el seu projecte de vida allà on ha nascut i no hagi de marxar.

Amb les dades constatem que hi ha certes comarques amb un despoblament important; o municipis amb un gran envelliment, cosa que genera conseqüències com el tancament d’escoles o centres hospitalaris. Des del Govern volem, en la mesura del que sigui possible, revertir aquestes situacions. Però no volem fer-ho amb mesures pensades des d’un despatx de Barcelona sinó que conjuntament amb el territori; ja sigui els ajuntaments o els agent socials i econòmics de la zona. Ja que cada territori té la seva realitat i per tant s’ha de fer a mida.

ACPC: Quins actors en prendran part?

M.B.: La part política hi ha de ser: els ajuntaments, i els Consells Comarcals, però acompanyats de la Societat Civil, és a dir tots els actors que tenen alguna cosa dir en cadascun dels territoris.

ACPC: En quines comarques s’ha implementat ja País Viu?

M.B.: Hem començat a Terra Alta, Ribera d’Ebre, el Pallars Subirà i l’Alt Urgell. En aquestes comarques tot just hem constituït les comissions Inter-departamentals, ja que des del Govern entenem que no només s’ha d’implicar el Departament de Presidència, sinó que tots els departaments -de forma transversal i coordinats des de presidència- han de poder interaccionar des del territori.

Penseu que això es va iniciar l'estiu passat en aquestes quatre comarques perquè eren les que tenien un risc de despoblació més imputant, i ara estem ja en una segona onada. Ara treballem amb les Garrigues i el Ripollès. I segurament després vindran el Priorat i el Berguedà. De fet, ara comença a ser ja una demanada per part del territori.

ACPC: Pel que han detectat, té més a veure en un desenvolupament d'infraestructures clàssiques (tren, carreteres, etc.) o més aviat fer arribar el món 2.0 com la fibra òptica?

M.B.: Crec que és tot plegat. S'han de millorar les infraestructures però sobretot ens trobem que ens demanen la connectivitat per poder desenvolupar negocis; la fibra òptica. En aquest moment encara hi ha 13 capitals de comarca que no tenen la connexió de fibra òptica, i des del Govern treballem perquè aquest 2020 totes les capitals de comarques tinguin Fibra òptica; i al 2023 tots els municipis de més de 50 habitants tinguin ja tota la connectivitat. Per exemple, a la Conca de Barberà, ens hem trobat que hi ha molts indrets on no hi ha connectivitat ni tan sols de telèfon, i molts menys d'internet, i hem trobat casos de persones que volen muntar un turisme rural i no poden perquè avui en dia les reserves arriben totes via on-line.

ACPC: Quin paper pot jugar la premsa comarcal en la implementació de País Viu?

M.B.: La Premsa comarcal pot donar a conèixer aquest plans. La premsa generalista parla de coses molt distintes. Però si tu vols saber què passa al teu municipi, o al poble del costat, t'has de remetre a la premsa comarcal. El premsa local és important a l'hora de generar opinió i participar en aquesta transformació del territori. Des del moment que volem que aquest projecte sigui bilateral, Generalitat i territori, tots els agents del territori són importantíssims; i dintre d'ells la premsa comarcal.

ACPC: Quin comarcal llegeixi vostè quan està a La Garriga?

M.B.: El 9 Nou.

Setmanari l'Ebre: Quins efectes pràctics podem constatar amb les trobades que han fet a Terres de l'Ebre?

M.B.: Efectes pràctics com a tal encara no hi ha cap. País Viu no és un projecte en el qual vegis el resultat en 3 mesos. S'han fet trobades i ara estem fent la diagnosi per poder prendre les decisions de quines accions hem de dur a terme.

Setmanari l'Ebre: Hi ha diners assignats a aquests plans per a cada comarca?

M.B.: Ara no hi ha una xifra assignada; el que hi ha és tota una sèrie de decisions polítiques amb un pressupost al darrera que poblament formarà part de tot el que s'ha de fer per realitzar aquesta transformació. Per exemple si abans parlàvem de fibra òptica, doncs la Generalitat té un pressupost de 45 ME per Fibra Óptica a tot el territori. I si el que cal és carreteres, doncs també hi ha un pressupost per a carreteres. No és com un PUOSC, en el qual, per exemple, aquest 2020, començarà a fer-se efectiu amb una dotació de 250ME, i cada poble podia presentar el seu projecte, i si un municipi tenia menys de 5.000 habitants tenia un PUOSC addicional. Però es dóna el cas que això també pot formar part del País Viu, perquè aquestes accions estan pensades per poder transformar els municipis. Quan tinguem la diagnosi de quines accions s'han de dur a terme podrem parlar de pressupost.

Nació Digital: Si no hi ha un pressupost vol dir que caldrà esperar al 2021 per veure resultats?

M.B.: No, no cal esperar tant; la diagnosi ens dirà quines accions s'han de dur a terme, i probablement, algunes de les accions ja estiguin pressupostades aquest any: per exemple, si ens diuen que fa falta connectivitat de fibra òptica, per això ja tenim pressupost ara en el 2020, i per tant, part d'aquesta inversió es destinarà dins d'aquest territori de la bossa general que tenim per a fibra òptica com a país. I si sorgeix una acció concreta i vital ja sabeu que el pressupost és una cosa viva i dinàmica i que en qualsevol moment pots fer modificacions de crèdit per poder realitzar aquelles accions.

Nació Digital: En els darrers 40 anys hem vist que el sector primari s'ha ensorrat; i la predicció de l'IDESCAT diu que al 2030 encara s'accentuarà més; els darrers governs han parlat d'equilibri territorial però la tendència ha estat la contrària. Què ha fallat?

M.B.: Hem de treballar per garantir l'equilibri. El que passa amb les migracions a la ciutat no és una cosa que sol passi a Catalunya. Penso que som un govern amb vocació municipalista. La majoria de membres del govern venim del món municipal i sabem que és fer d'alcaldes i de regidors, i sabem què vol dir gestionar el territori. Per això diem que la garantia d'èxit de País Viu és que el territori hi participi. En igualtat de condicions i de tu a tu amb el Govern de la Generalitat.

Nació Digital. Parlen de projectes a mida de cada territori, però com s'aterra això?

M.B.: Doncs per exemple quan vas a les Garrigues i veus un apart de la transformació passa pel Canal Segarra-Garrigues, i com aquest ha transformat aquest territori que ara permet ser regat. No és el mateix els camps d'oliveres que no estan regades pel canal que les que sí ho estan. O quan anem al Pirineu i ens diran que amb el canvi climàtic s'ha de repensar l'activitat de muntanya perquè cada vegada hi haurà menys neu... Cada territori tindrà la seva especificat.

El 9 Nou. Pot explicar-nos perquè es va escollir les primeres comarques?

M.B.: Les primeres comarques es van triar per ser les que tenien els índex de despoblació i envelliment més alt del país. I a partir d'aquí van fixar-nos en comarques colpides per les catàstrofes naturals d'aquest any: els aiguats de Tarragona, els aiguats a La Garriga, l'incendi a la Ribera d'Ebre, i el temporal Glòria; amb les zones afectades s'ha tingut aquesta sensibilitat.

Som Garrigues: Quines conclusions han tret a hores d'ara dels diagnòstics?

M.B.: Es que encara no tenim sobre la taula els diagnòstics. Els territoris que ja han començat amb les seves comissions l'estan fent però no tenim les dades. La setmana passada vam anar tot just a l'Ebre a constituir la comissió inter-departamental.

Som Garrigues: Com afectarà al projecte la propera convocatòria d'eleccions?

M.B.: Aquest és un programa que és fa des del territori, i que ha passat a ser una demanda per part del territori, i pensem que amb això el projecte té garantida la continuïtat. I sobretot si nosaltres continuem al capdavant del Govern. Creiem que Catalunya es construeix des dels ajuntaments.

El 9 Nou. Els alcaldes dels pobles petits de la nostra zona potser em diuen que tot això està molt bé però que tenien un metge que venia dues hores cada setmana al seu municipi i que des de fa un mes ha deixat de venir. A vegades no sembla que s'enviïn missatges contradictoris des de la Generalitat?

M.B.: Ja t'entenc i tens raó, però com tot això està regulat pel nombre de pacients i d'habitants... és com les escoles, si no hi ha canalla no hi ha escoles. També és veritat, però, que avui en dia moltes coses es poden fer des del CatSalut Respon, i per això és tant important la connectivitat. S'està fent un altre tipus de atenció mèdica i telefònicament s'estan donant aquests serveis per tal que el pacient no es quedi desprotegit.

El 9 Nou. Però si l'objectiu és evitar el despoblament s'han de garantir serveis. Sobretot la població envellida que el que vol és veure el metge.

M.B.: Estic d'acord, per això aquest projecte de País Viu. Per exemple, als hospitals comarcals ens trobem que no hi ha pediatres, ja que els metges enlloc d'anar a Manresa prefereixen anar al Clínic. I això hem de mirar de combatre-ho.

Diari de Sabadell: Es possible que aquest projecte s'ampliï a zones del territori per exemple del quart cinturó?

M.B.: Sí, hem començat pensant en els territoris més desfavorits, aquest era el primer criteri; però a partir d'aquí, com comença a ser una demanada per part del territori, potser rebem demandes per repensar l' activitat econòmica d'aquests municipis. De la mateixa manera, els municipis turístics començaran a pensar en actuacions que vagin més enllà del que és estacional... Penso que aquí hi ha molt de recorregut.

Som Garrigues: El President Torra a la Fira de l'Oli de les Garrigues va comentar que es començaria a implementar el projecte en la nostra zona, és així?

M.B.: No hem format cap comissió encara.

Diari Sabadell: Estan contemplats els petits municipis de comarques com el Vallès?

M.B.: En aquest moment no estan contemplats com a prioritats. Ja que l'objectiu principal era evitar el despoblament en zones més afectades. A partir d'aquí es obvi que el fenomen migratori també afecta la 1, 2a i 3a corona, i afecta també a una ciutat com Barcelona, la qual pateix altres fenòmens, que fan que la seva gent marxi de la ciutat i afecti el preu de l'habitatge de zones limítrofes. Tots aquests moviments s'han de tenir en compte però País Viu es centrava en els indrets més desfavorits.

Nació Digital: El 2004 la generalitat va crear el Pla de Barris que disposava d'un fons al que es podien acollir els ajuntaments per demanar fer obres, la Generalitat cobria un 75% i els ajuntaments un 25%; aquest podria ser un model?

M.B.: Per a nosaltres, ara mateix, el model de Pla de Barris no és un model que contemplem. Pensem que cal mirar-ho d'una manera més global i anar més enllà de la teva ciutat i el teu barri. Per això de la importància dels consells comarcals, dels agents socials del territori... és a dir, tenim una altra visió de la construcció del territori.

El 9 Nou: L'agost del 2017 s'havia de crear una comissió inter-departamental per al despoblament global que depenia del Departament d'Agricultura; entenem que això ha passat a País Viu?

M.B.: Sí, perquè volem incloure totes les accions polítiques que es duen a terme des de tots els departaments de la Generalitat; tot allò que té a veure amb el món local ho hem de fer de forma transversal i coordinada.

El 9 Nou: Si totes les decisions sorgeixen del territori, quin paper juga el Govern?

M.B.: Home, el Govern és el govern també de tots els pobles i de totes les ciutats. Un planejament urbanístic d'un poble no el decideix només l'Ajuntament. Imagina't que els alcaldes decideixen fer uns planejaments urbanístics que son contraris a la preservació de zones verdes. En aquest sentit el Govern del país té quelcom a dir. Ara bé, considerem que la veu del país s'ha de tenir en compte. Hi ha governs que potser no han pensat que la veu del món local fos rellevant però aquest govern sí que s'ho creu; i alhora de fer una llei o intervenir volem saber què pensa aquest territori.

777 Comunica. Entenc que hi ha un punt d'autocrítica per part del Govern? de dir: no hem sabut canalitzar les necessitats del territori...

M.D.: Es que fins ara el concepte era un altra. Aquest programa neix d'un fenomen per a territoris desfavorits i un despoblament significatiu. I després, a mida que vagi avançant, el podrem replicar en altres zones del país, però aquest és el punt de partida.